

**BOSHLANG‘ICH TA‘LIM ONA TILI DARSLARIDA
INTEGRATSIYALASHGAN DARSLARNI TASHKIL ETISHNING
NAZARIY VA METODIK ASOSLARI**

Usmonov Abdijabbar Norbo‘tayevich

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Boshlang‘ich ta‘lim nazariyasi va metodikasi

kafedra dotsenti

Bekjonova Gulasal Mirjon qizi

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Maktabgacha va boshlang‘ich ta‘lim fakulteti

3-bosqich talabasi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada boshlang‘ich ta‘lim ona tili darslarida integratsiyalashgan ta‘limni tashkil etishning nazariy asoslari va metodik jihatlari yoritilgan. Fanlararo integratsiyaning didaktik imkoniyatlari, kompetensiyaviy yondashuv bilan uyg‘unligi hamda o‘quvchilarning nutqiy va kognitiv rivojlanishiga ta‘siri tahlil qilingan. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, integratsiyalashgan darslar o‘quvchilarning bilimlarni tizimli o‘zlashtirishiga, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv ko‘nikmalarining shakllanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi.*

Kalit so‘zlar: *integratsiya, fanlararo bog‘liqlik, ona tili, boshlang‘ich ta‘lim, kompetensiya, metodika, didaktika.*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются теоретические основы и методологические аспекты организации интегрированного образования на уроках родного языка в начальной школе. Анализируются дидактические возможности междисциплинарной интеграции, ее совместимость с компетентностным подходом и влияние на речевое и познавательное развитие учащихся. По результатам исследования, интегрированные уроки оказывают положительное влияние на*

систематическое усвоение знаний учащимися, формирование навыков самостоятельного мышления и творческого подхода.

Ключевые слова: *интеграция, междисциплинарная связь, родной язык, начальное образование, компетентность, методология, дидактика.*

Abstract: *This article examines the theoretical foundations and methodological aspects of integrated education in native language lessons in primary school. It analyzes the didactic potential of interdisciplinary integration, its compatibility with a competency-based approach, and its impact on students' verbal and cognitive development. The study concludes that integrated lessons have a positive impact on students' systematic acquisition of knowledge and the development of independent thinking and creativity skills.*

Keywords: *integration, interdisciplinary connection, native language, primary education, competency, methodology, didactics.*

Boshlang'ich ta'lim tizimida ta'lim mazmunini modernizatsiya qilish jarayonida fanlararo integratsiya masalasi alohida ahamiyat kasb etmoqda. Ona tili darslari boshlang'ich sinf o'quvchilarida savodxonlik, nutq madaniyati, tafakkur va muloqot kompetensiyalarini shakllantiruvchi asosiy fan hisoblanadi.

Zamonaviy pedagogik konsepsiyalarda bilimlarni alohida fragmentlar ko'rinishida emas, balki yaxlit tizim sifatida o'zlashtirish zarurligi ta'kidlanadi. Shu bois integratsiyalashgan darslar o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish, ularning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog'lash imkonini beradi.

Integratsiya (lotincha *integratio* — tiklash, birlashtirish) turli fanlar mazmunini yagona didaktik maqsad asosida uyg'unlashtirish jarayonidir. Boshlang'ich ta'lim bosqichida integratsiya o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos bo'lib, ular atrof-muhitni yaxlit holda idrok etishlari bilan izohlanadi.

Fanlararo integratsiya kompetensiyaviy yondashuv bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bilim, ko'nikma va malakalarni real hayotiy vaziyatlarda qo'llashni taqozo etadi.

Ona tili darslarini quyidagi fanlar bilan integratsiyalash mumkin:

- o‘qish savodxonligi;
- matematika;
- tabiiy fanlar;
- tarbiya;
- tasviriy san’at;
- texnologiya.

Masalan, “Tabiatni asraylik” mavzusini o‘rganishda:

- ona tilida matn tuzish;
- tabiiy fanlarda ekologik tushunchalarni tahlil qilish;
- matematikada ekologik mazmundagi masalalar yechish;
- tasviriy san’atda mavzuga doir rasm chizish mumkin.

Bunday yondashuv bilimlarning uzviyligini ta’minlaydi va o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi.

Integratsiyalashgan darsni loyihalash bosqichlari:

1. Mavzularni uyg‘unlashtirish va umumiy maqsadni belgilash;
2. Fanlar kesimida o‘quv natijalarini aniqlash;
3. Interfaol metodlarni tanlash (klaster, Venn diagramma, rol o‘ynash, muammoli vaziyat);
4. Baholash mezonlarini ishlab chiqish;
5. Refleksiya bosqichini tashkil etish.

Tajriba ishlari davomida integratsiyalashgan darslar qo‘llanilgan sinflarda o‘quvchilarning:

- nutqiy faolligi;
- mustaqil fikrlash darajasi;
- mavzuni o‘zlashtirish ko‘rsatkichi;
- darsga qiziqishi

nazorat sinfiga nisbatan yuqori ekanligi aniqlandi.

Bu natijalar integratsiyalashgan ta’limning pedagogik samaradorligini tasdiqlaydi.

Boshlang'ich ta'lim ona tili darslarida integratsiyalashgan yondashuvni qo'llash o'quvchilarning bilimlarini tizimli ravishda shakllantirishga xizmat qiladi. Fanlararo bog'liqlik asosida tashkil etilgan darslar nafaqat savodxonlikni, balki mantiqiy va ijodiy tafakkurni ham rivojlantiradi.

Shu bois boshlang'ich sinf ona tili darslarida integratsiyalashgan ta'limni keng joriy etish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. — Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti. — Toshkent, 2022.
3. Jo'rayev R. Pedagogik texnologiyalar asoslari. — Toshkent: Fan, 2018.
4. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. — Toshkent: O'qituvchi, 2017.